

„Narodni list“ izlazi svakog četvrtka poslijepodne.

Cijena mu je za godinu 8 kruna, za sedmi dan 4 kruna, pojedina broj 6 halera.

Za izmestno plaća se po sobliku postaršinu.

Nijedna uplata ne vrijeđi ako nije učinjena izravno upravi lista.

Narodni list.

Za oglas plaća se 12 fil. po redku, za više puta po pogodbi.

Oglasi šljtu se na uređničtvo lista.

Uredništvo i uprava lista nalaze se u Voloskom.

Rukopisi ne se vraćaju. — Nefrankirani listovi se ne primaju.

Pučki list za politiku i pouku.

„Narod bez narodnosti jest telo bez kosti!“

Br. 21.

Volosko-Opatija, u četvrtak 26. maja 1904.

God. IV.

Radi Tjelovskog blagdana izaci će dođući broj „Nar. lista“ mjesto u četvrtak u sriedu, dne 1. junija.

Proti vinskoj klauzoli.

Naše političko društvo za Hrvate i Slovence v Istre pozivlje sve naše obćine i sva naša gospodarstva društva v Istre, da pošalju proteste na c. k. vladu va Beč proti obnovljenju nesrećne vinske klauzole u trgovačkoj pogodbi s Italijom. Ča je to vinska klauzola? To je onaj za naše vinogradare toliko škodan dodatak spomenutoj pogodbi, polag kega moru se talijanska vina dopejlat va Austro-Ugarsku, samo ako se od njega plati malu daciju — po prilike 6 kruna od hektolitara.

Buduć se v Italije pridela strašno puno vina, to su Talijani prisiljeni prodavat ga van iz Italije. Njihova su vina jako cena pak i ako plate daciju od 6 kruna po hektolitr moru ga svejedno cenije prodavat u Austriji nego naši vinogradari svoja domaća vina. Radi tega čini talijansko vino raznim vinodrodnim provincijam našega cesarstva neizmjernu škodu. Naši vinogradari nemoru nikako prodati svoje vino po onoj cene kako prodavaju Talijani svoja vina, jerbo bi ga onda morali prodavat za manje nego su oni za pridelat vino potrošili, pak bi njim tako propal grunat i imanje. Konsumenti neće da plaćaju domaća vina po onih cenah, koje za isto naši vinogradari zahtjevaju, jerbo imaju talijanskoga vina koliko hoće i po najnižoj ceni. Tako se dogodi, da naš kmet v Istre i Dalmacije nemore prodat svoga vina, nego ga mora držat va konobe dokle mu se pokvari. Na milijone i milijone iznaša škoda, koju su naši kmeti pretrpili, od kada postoji ta vinska klauzola t. j. od leta 1893. To je jako dobro poznato c. k. vlade va Beču ali svejedno nima prave volje, da tu prokletu vinsku klauzolu odpravi. Već se puna tri leta pogadja naša vlada sa talijanskom radi obnovljenja trgovačke pogodbe sa Italijom ali još ni imala kuraže da Italiji reče čisto i bistro, da vinske klauzole u novoj pogodbi neće. I sve se čini, da će naša vlada dopustit Italiji, samo da se uzdrži trojni savez a žrtva bit će opet naš narod v Istre i Dalmacije. Zeto je posve pravo, da taj naš narod digno odlučno svoj glas proti toj vinskoj klauzoli, sada kad se dela na tom, da se ponovi trgovačka pogodba s Italijom. Nijedna obćina, nijedno gospodarsko društvo v Istre i Dalmacije neka se

propusti poslat svoj protest proti obnovljenju nesrećne vinske klauzole, da nam ne budu opet va Beču rekli: zač se niste oglasili?

Rusko-Japanski rat.

Prošli ponedjeljak je zadesio japansku mornaricu teški udarac. Jedan od najvećih i najnovijih japanskih ratnih brodova „Hatsuse“ naletio je na rusku eksplozivnu minu, te za kratko vrijeme potonuo. Na brodu je bilo 760 momaka, a od ih se spasilo 300, poginulo je dakle 460 momaka. Karocada „Hatsuse“ nosila je 15.240 tona; brod je imao dva oklopljena turma s četiri teška topa s kalibrom 30.5 cm, nadalje 14 topova s 15 cm. kalibra i 16 topova s kalibrom od 7.5 cm. „Hatsuse“ bio je brod najnovijega tipa, a stajao je 1,250.000 funti šterlina (oko 15 milijuna forinti). Japanska mornarica ima samo još tri ratna broda, koji su od prilike jednako veliki kao „Hatsuse“. Propali japanski ratni brod bio je u obće jedan od najvećih ratnih brodova na svijetu, te nijedan od najvećih ruskih brodova nije mu bio po veličini blizu, jer n. pr. veliki ruski brodovi „Retvizan“ i „Cezarevič“ imaju tek 12.900 tona.

No na jednoj nesreći nije ostalo. Još isti dan nastradao je i drugi japanski brod, križar „Josima“. „Josima“ imala je 4225 tona, 14 velikih topova te osam brzometnih topova. Kod propasti „Josime“ poginulo je 270 momaka.

U jedan dan poginulo je dakle 730 japanskih mornara. (Po novim vijestima 900.)

U kratko vrijeme nastradali su od ruskih mina četiri japanska broda: torpiljarka br. 48, avizni parobrod „Mijako“, „Hatsuse“ i „Josima“. S time je japanska mornarica znatno oslabljena, a bit će još i više, jer se može pozdat računati, da će uz obale Port-Artura i Daljnega još koji japanski brod nastradati. Traženje i uništavanje mina, koje sa Rusi pomestali, je jedan od najvećih i najpogibelnijih posala, koji treba provoditi oprezno, strpljivo, točno i polagano. Medjutim opreznost nije jaka strana Japansca. Nadalje donášamo vijesti, kako su ih druge novine donesle o tom događaju:

Iz Čifu-a javljaju 19. o. mj.: Neki iz Daljnega došli Rusi pripovijedaju, da su jedna japanska oklopnača i jedan križar kod Port-Artura u ponedjeljak naleteli na jednu minu i potonuli.

Reuterovu uredu javljaju iz Tokija 19. o. mj.: Admiral Togo izvješuje: za guste magle, koja je bila 15. o. mj. kod Port-Artura, udario je križar „Kassuga“ o križar „Josimu“, koji je u nekoliko minuta potonuo. Spašeno je samo 90 momaka. Isti dan je naletio ratni brod „Hatsuse“ na jednu rusku minu i potonuo. 300 momaka je spašeno.

Iz Londona javljaju 19. o. mj.: Japanska je mornarica pretrpjela težak udarac. Ratni brod „Hatsuse“ naletio je na jednu podmorsku minu i pri tom je potonuo. Ratni je brod bio jedan od najvećih i najmodernijih brodova japanske mornarice. Njegov displacement iznosio je 15.240 tona, njegov

armiranje sastojalo se je od 50 topova i četiri torpeda; bio je tek 5 godina star. Badać je momčadi na brodu bilo 760, a 300 je spašeno, to je 460 ljudi poginulo. Japanski križar „Josima“, koji je istoga dana potonuo, bio je mnogo manji brod, te je imao displacement od 4200 tona, 36 topova i pet torpeda. Od 360 momaka na njem spasilo se je 90, gubitak iznosi dakle 270 momaka.

Reuterovu uredu javljaju 19. o. mj. iz Tokija: O propasti oklopnače „Hatsuse“ izvješuje admiral Togo, da je ista naletila na minu deset kilometara južno od ulaza u portartursku luku, kad je križarila na pućini pred Port-Arturom, da zaštiti izkrcavanja Japansca. Oklopnača je signalizirala u pomoć, ali odma zatim udarila je na drugu minu i potonula je u pol sata.

„Daily Express“ doznaje iz Tokija iz dobra vrela, da je kontraadmiral Našiva poginuo kod propasti oklopnače „Hatsuse“. „Daily Telegraph“ i „Standard“ javljaju naprotiv iz Tokija, da se je Našiva s 300 momaka spasio.

Iz Londona javljaju 20. o. mj.: „Hatsuse“ je udario o jednu eksplozivnu minu oko deset milja jugoistočno od poluotoka Liaotunga. Gusta magla, koja u ovo doba godine vlada u Žutom moru, čini potpuno razumljivom katastrofu. Samo je čudno, na koji se je način mogla eksplozivna mina naći tako daleko od obale. Većina misli, da se radi o plivajućoj eksplozivnoj mini, koje su Rusi, pošto sami ne kane po svojoj prilici više izaci iz luke, postavili u velikom broju. Drugi drže, da su dvie ruske torpiljarke upotrebile istu ratnu varku, koju su u svoje vrijeme upotrebili Japanci protiv „Petrovovskaja“. Torpiljarke su po toj tvrdnji izašle u noći iz portarturske luke i postavile eksplozivne mine naokolo na onim mjestima, s kojih kane Japanci pucati na portartursku tvrđjavu. Po drugoj sličnoj verziji upotrebljuju Rusi u tu svrhu male kineske brodiće, kojih su nekoliko Japanci prema američkim vijestima in flagranti uhvatili i odma ih potopili. „Hatsuse“ je stajao 1,250.000 funti šterlina.

Velika skupština „Zaveze jugoslavenskih učiteljskih društava“.

U Postojni, dne 21 i 22. svibnja 1904.

Za dan 21. svibnja bila je odlučena sjednica delegata, a za dan 22. svibnja glavno zborovanje. U subotu, dne 21. svibnja došlo je delegata od učiteljskih društava iz svih krajeva, gdje se govori naš mli hrvatski i slovenski jezik, i to iz Štajerske, Koruške, Kranjske, Goričke i Istre. Najviše ih je došlo, poslije podne sa vlakom, koji dolazi iz Trsta, a još više sa onim koji dolazi iz Beča. Ove potonje je došla čekati na kolodvor gradska glazba, i dočekali su ih mjestni obćinski glavari i pripravljajući učiteljski postojninski odbor kao i mnoštvo puca. Tako isto i one iz Trsta.

U 7 sati u večer bila je sjednica delegata, na kojoj se je živahno razpravljalo čak do 11 sati u noć. Predsjednik „Zaveze“, gosp. Luka Jelenc, veoma prijatna osoba, prepo-

ručio je u svoem pozdravnom govoru delegatima, da sa zanimanjem prate razvoj delegacije, jer o tom najviše ovisi napredak „Zaveze“, kako se za nju učitelstvo zanima i nju u njenom djelovanju potpomaže. Njegovu preporuku su delegati uzvili, tako da je bila rasprava koji put vrlo živahna, te da je morao više puta rabiti zvonca.

Tu se je pročitalo razlićnih računa, kao: 1.) Račun „Zaveze“, iz kojeg proizlazi, da je unišlo u blagajnu kroz godinu 1903. 1048.94 K; 2.) Račun lista „za mladež“ „Zvonček“, što ga izdale „Zaveza“, po kojem je unišlo u blagajnu toga lista 5592.03 K; 3.) Račun učiteljskoga list „Učit. Tovarš“ za god. 1903., iz koje je razvidno, da je unišlo u blagajnu toga lista 4455.14 K. Osim toga ustrojilo je slovensko učitelstvo pred 5 god. društvo „Jubilejska samopomoć“ koje ima tu svrhu, da si učitelji uzajamno pomažu sami sebi, u slučaju smrti kojega druga. Naime, unre li jedan učitelj ili učiteljica, njihova djeca dobiju toliko puta po 2 K, koliko je bilo u ono vrijeme članova. Tako je dobila udova učitelja u Braslovčah 362 K. To društvo imalo je prihoda od 1. svibnja 1903. do 1. svibnja 1904. 1448.33 K.

(Nastavak sliedi.)

Našim kritičarima na razmišljanje.

Preštampujemo od velevrjedne „Naše Sloge“: Kad se kritizuje, svi govore, svi kritizuju, kad se mora raditi i pomoći, svatko se suzdržuje. Tako se tuži — i punim pravom mređništvo velezaslužnog „Narodnog lista“ u posljednjem broju, pozivajući prijatelje i suradnike, da ga u teškom podhvata izdašnje podpomažu. Tako se potužimo i mi u posljednjem broju, a težimo se i danas, jer je žalostno, da ne kažemo štogod oštrijeg, što neimamo po više brojeva nikakve vijesti li dopisa iz čitavih kotara naše pokrajine, već moramo pabirćiti po tuđih novinah i krpati vijesti iz druge ruke, doćim bismo ih morali imati i na pretek iz pune ruke, od naših prijatelja i istomišljenika, kad bi u njih bilo malo mara i malo ljubavi do ovog narodnog glasila.

Da lahko je kritizirati, ali tko hoće da kritizira, valja da se i sam djelom izkaže. To vriedi osobito za našu mladju inteligenciju, koja je, ili mora da bude puna poleta i zanosu i narodnih ideala.

Danas imamo već hvala Bogu i svecenika i učitelja, sveceništinskih djaka itd., koji znadu rabiti pero i koji bi mogli uz jako malo dobre volje ukrasiti svaki broj našega lista.

Naših sveceništara imade skoro na svih austrijskih sveceništih, a više njih u našoj priostolnici — u bielom Zagrebu, pa kad bi nas izvješćivali kad i kad o važnijih događajih u odnosnih gradovih, kao što čine djaci iz Banovine i Dalmacije više puta u svojim novinah, bilo bi to od velikog interesa za one naše čitatelje, koji nećitaju svjetskih novinah.

I nekadanjani naši sveceništini djaci, prije 25 godina, premda ih se je moglo sve pebrojiti na prate jedne ruke, izvješćivali su

naš list iz Graca, Beča, Praga itd. Danas bi to bilo kud i kamo laglje, kad bi bilo samo malo dobre volje.

Ali i naša domaća inteligencija, naša svećenstvo, učiteljstvo, činovnici, trgovci itd. morali bi češće umočiti pero za naš list, te nam dojaviti bilo i dopisnicom svaki iole važniji događaj u kotaru, u obćini, u selu itd. U tom pogledu imali bi se ugledati u nekoje talijanske listove Primorja, koji imaju iz svih krajeva Istre vrlo često više ili manje važnih i zanimljivih vesti.

Dajmo se dakle na posao svi složno, svaki iz svog mjesta, svaki u svojoj struci i svi skupa okritimo list, da nam bude svim skupa na diku i ponos. I onaj, koji bude pomogao po svojih silah — neka pak kritizira kako i koliko hoće strogo i nepristrano.

Naše predplatnike, koji nam još nisu platili lista, molimo da to učine čim prije, da možemo i mi plaćati svoje račune.

Domaće vijesti.

Smrt Eugena Kumičića slavna našega spisatelja bolno je iznenadila svih, ki su ga poznavali. Znali smo, da je već dugo vremena bolan, ale nijednemu od nas ni bilo ni na kraj pameti, da pomisli na tako brzu i naglu nesreću. Svojoj boli srca i prsi iskal je veliki pokojnik leka va našem Primorje i va Dalmacije. Kad se je vratio va Zagreb pred nekoliko tjedni veselili su se njegovi prijatelji, nadajući se, da je ozdravel. To njihovo veselje bilo je kratkotrajno. Petak, dne 13. o. m. na 5 ura u jutro izpuštil je slavni taj Istran svoju veliku dušu.

Bilo mu je samo 55 let. Koliko bi još bil lepega napisal, da ga je providnost božja još ko vreme zadržala među nas!

Ali naše misli idu u ovom žalostnom času najprvo k njegovoj plemenitoj gospodji, tužnoj udovici Mariji i onem dvem sokolčicem Tomići i Jurici, ki su sada najednom ostali bez oca. Bog neka ih krepki i tješti.

Naše je uredništvo va ovih naših stran prvno saznanlo va veliku i tešku nesreću. Ono je odmah zamolilo gosp. prof. Milana Ogrizovića, hrv. književnika va Zagrebu, da nas na sprovodu zastupa. Pogreb je bil u nedjelju, na 15. o. m. za polne. Sajan je bil sprovd, kakovoga je Zagreb malo kada videl. U ime Istrana govoril je na grobu naš mladi prijatelj pravnik gosp. Kinkela. Na sprovodu bili su gotovo svi Istrani, ki žive va Zagrebu. S tugom su se oni pod večer vraćali k cimitera doma, uvjereni, da je s Kumičićem našoj Istre zapala najlepša zvezda. Ali jedno neka nas tješti: Kad nas bude, naimo, tudjinac pital, ča da je Istra učinila na polju uma i duha — mi ćemo mu pokazat na neumlra Kumičićeva djela — i ta će djela biti najbolji i najrječitiji odgovor. Bog neka primi va svoje krilo liepu dušu Eugenija Kumičića!

Kada treba onput nas poznaju. Naša draga, stara Austrija stupa i opet pred svoje „vjerne“ podanike i skrnušeno ih moli, da njoj daju preko običnoga još „samo“ 300 milijuni kruna. Ti milijuni da njoj trebaju za vojsku: 88 milijuni za nove kanone a 75 milijuni za torpedine i za ratne brodove. A ki će to platiti? A ki drugi, ako ne siromah. I naš nevoljni Hrvat va Istre morat će dat za te kanone, naš Hrvat, koga oblasti ne poznaju, ako ne kada treba plaćat porez, ale pak kada treba se poč topit ale ubijati za ovu nesrećnu Austriju, ka ne pozna za pak drage potrebi, ako ne, da treni milijune za nepotrebnu vojsku i za penzioni od tisuće i tisuće nepotrebne velike gospode. Do kada će to tako napravo hodit? . . .

Instalacija novoga župnika u Kastvu. U mričdu dne 18. o. m. preselio se je novoimenovani kastavski župnik velečastni gosp. Ante Ellner iz svoje dotadanje župe Veprinac u Kastav. Prije podne oprostio se u župnoj crkvi veprinacčkoj sa svojimi župljani. Krasni njegov oprostni govor izmamio je mnoga suz iz očija njegovih slušoca. Sve je u

crkvi plakalo i staro i mlado i muško i žensko. I pravom, jer takova župnika košto bijaše velečastni Ellner neće već tako lahko dobiti. Veprinčani odpratiše popodne svoga župnika dobar dio puta a veleč. Ellner kreme prađen od monsignora Zamlića i nekoih prijatelja u svoju novu župu u Kastav, kako stignu oko četiri sata popodne i gdje bje od Kastavaca svečano dočekan. U ime vlade por-dravi ga poglaviti gosp. kapetan Dr. A. Mannsi pl. Montepole, a u ime biskupa monsignor Zamlić, koji novomu župniku u pozdravnom govoru priobči netom stignu nu viest, da je presvjeli biskup imenovao novoga kastavskog župnika dekanom. Dočim izrazajmo novom župniku-dekanu naše najiskrenije čestitke na imenovanju, radnjeno se sa Kastavci, da su u njemu dobili uzorna svećenika i značajna rodoljuba. Neka mu Bog podieli krepko zdravlje, da bude mogao tim laglje vršiti teške dužnosti svoga zvanja.

Hrvatskomu narodu u Dalmaciji i Istri. Hrvatski djaci iz Dalmacije i Istre, tvój podmladak, na ovom hrvatskom sveučilištu poučavamo ti staru a žalostnu istinu: a ovome hramu znanosti, podignutom pregovorom i žrtvama Hrvata, po nepravednim namjerama tvójih drevnih dinuša — gostovi smo; a po njihovim protuhrvatskim težnjama spriječeni smo, da na materinskom jeziku dovršimo svoje nauke.

Tvoj podmladak, upravljamo ti i gorku zaobu; nametnuto nam gospodstvo ne samo, da je teritorijalno odtrgnulo Dalmaciju i Istru od sirotice nam majke Hrvatske, već dosliedno svojoj nečovjčnoj pohoti, hoće, da nas Hrvate iz Dalmacije i Istre, odnarođi i kulturno, i duševno i socijalno; hoće da brat bratu bude tudjin, neće da brat brata pronikne u dušu, ne dopušta nam da, upoznavši se dobro, budemo svi Hrvati, jedni ne samo imenom, već i u težnjama, u željama, u duševnom radu, u narodnim idejalima, — u svim onim porivima, osjećajima i mahovima, koji stvaraju narodna jedinstva i slobodne narode. Tvoj podmladak — a Bog nam je svjedok, kako nas to najviše peče — koreći sebe kovi i tebe: što smo do sada uradili, da se bar u pogledu hrvatskog sveučilišta opremo nepravdama, kojima nas složno žibaju naši neprijatelji? Jest, bilo je efimernih izvaja, molba, govora; ali nije bilo sustavne, živave naprege, koja bi bila uzurjala živce bečkog gospodi, koja bi ih bila podsjetila što hoće narod odlučati u svojim zahtjevima i sviestan načina kojima da ih ostvari; da je toga bilo, bila bi uridila ta bečka gospoda, da s narodnom voljom nema tiranja i da je ona barutana, koja bi mogla plauti uzasnim požarom.

Tvoj podmladak živim te napokon zaklinjemo molbom: hrvatski narode u Dalmaciji i Istri okani se molba, jer nas žalostno izkustvo uči, da ti ni su uharne, već su nedostojne tebe; zahtjevaj između ostalog: da svi izpitni, položeni na hrvatskom sveučilištu u Zagrebu, budu priznati i u zemljama zastupanim na carevinskom vieću. Vitalno je ovo pitanje, jer je najuspješnije sredstvo za naše duševno jedinstvo; naši krvni dušmani to jako dobro znadu, pak mu se jedino s toga toliko i protiva. U našim narodnim pitanjima buđi nam glavnim buselom: što u Beču neće, baš to mi moramo htjeti.

Tvoj podmladak živim te kumimo Bogom, ne propusti načina, dana, ni prilike, već uvijek i svagdje zahtjevaj, da hrvatsko sveučilište u Zagrebu bude priznato ravnim drugim sveučilištima. Ovome svome zahtjevu podaj živa zamala javnim skupštinama, obćinskim viećima, a po gotovo saborskim sjednicama. Živo, sustavno, odlučno, ponosite to zahtjevaj i postidi čes, što hoćeš: što sviestan i ponosan narod hoće, to i može.

Krv tvoje krvi, tvój podmladak, tebi jedinom upravljamo ovu svoju vruću molbu, nesebična je i prožeta je gordim patriotizmom, ti joj se nećeš i ne možeš oglišiti.

Za akademičare Hrvate iz Dalmacije i Istre.

Zagreb, 6. svibuja 1904.

Jozo Spasoje Fattori, Iro Grgurina,
Zvonimir Kumičić, Renč barun Letina,
Vinko Pera Ivan Zuvčić

Skupština u Cresu. Na 24 aprila bila je sazvana skupština „Gospodarskog i komunalnog društva za štednju i zajmove“. Prisustvovalo je liep broj članova. Na na žalost, nije se moglo opaziti nekoliko otmehijih. Na zašto se zašto? Možda s broj obijra? . . . Ustanovljen dostatan broj članova, otvorio je sjednicu gosp. predsjednik Miko Boimarcic s obćinim cerimonijam. Nato je uzelo ried Cresan — šarki rodoljub — gosp. Stipe Ivančić, koji je. u kratko ali jezgrovito opisao nuždu i korist društva. Bodrio je creskog kopača, da ne zdvaja, da se ne plaši, da traži svoje pravice i da se bori do zadnje kapi krvi, da brani i da se diči svojim materinskim jezikom hrvatskim, a gesto da mu bude Bog i Hrvati. Ovaj vatreni govor našeg vrljeg Stipe više je puti bio prekiant i popraćen urnebesnim živio!

Zatim se je digao tajnik Don Frano Sablić i zahvalio se u ime skupštinaru dičanomu govorniku, a za dva dobra sata tumačio pravilnik a napokon čitao račune. Izkaz od djelovanju za četvrtu upravnu godinu 1903. jest sljedeći: Zadržara ima 288, zadružnih diekova 4834, štedioničkih uložaka K. 40.923'26, zajmova K. 26.907'50, dobitak K. 1878'47, fond 3523'58. Na sveobće odobravanje pročitali se računi i zaključila sjednica. Iz ovoga iskaza proizhodi, da naše društvo uprav krasno napreduje. A kako i nebi, kod ovake Prezidence, kod radinoga odbornika gosp. Fornarića, kod dičnoga Don Frana Sablića, koji radi dan i noć poput radine pčele i marljivoga mrava. U ovoga mladoga rodoljuba imali bi se mnogi ugledati od razvikanih Hrvata, koji su na rieči lavovi a na djelu šuge, kukavice.

Prvi maja u Cresu. Krasni dan 1. maja proslavljen je i ovdje. Mjestna glazba ranim jutrom obilazila je grad, ne da se veseli ubavomu maju, posvećenu Blaženoj Djevici Mariji, već da svira provokatorne himne, da uznemiruje mjestno pučanstvo. Ne samo, da se je rulja drecila „Nella patria dei por . . .“ itd., nego je ista glazba i više puti opetovala socialističku himnu. Ne znam, kojim se pravom može vrijeđati mirnog gradjanina?! Gospodo, do koga je neka se ostavi čorava posla. Nemojte vrijeđati i izazivati. Ako ćete biti Irredenti, budite, ako socialisti, budite, samo nevrijeđajte creskog kopača.

I ovo nam se hoće! Cres, dosle mirni gradic, počelo se uznemirivati belzebubovim ideami. Naši „Šiori“ videći, da nemogu prevariti narod svojim ipokritizmom, našili su se drugog orudja i demoralizacije. . . .

Ako ovo nije istina, zašto se onda pripušta pivanje i zvonjenje provokatornih himna? Zašto drži za pučkoga učitelja gosp. R . . . , o kojem isti Talijani kažu, da je atej, a djeca kojoj čini školu, da neviruju ni u meku. Taj gospodin prikazao se ovih dana kao socialist. O tom gospodinu i školskom stanju čemo javit prvom prigodom.

Na 8. maja, ranim jutrom odputovao je skršeni „Cherso“ va Trst, s' velim, kako kažu, muštaci. Grehota da ih nema pak — bio bi sličan Guli. Tamo će ga obrijati i predati novomu gospo'aru gosp. Piju Negri i družini. Naša „Vlastela“ bodre narod, da će „Cherso“ putovati, a ja tvrdim: koja je korist nama da putuje — to zna i čuk na batini — kad nami nema koristi, kad smo izgubili aciane.

Još bi Vam imao javiti jednu stvar, a to je, da ovdje imamo Opšicij Deseppi. U ovome Opšicija bile su milosrdne sestru (Suore), koje su gledale i nastojale oko bolesnika i tjelesno i duševno. Našim „Šiorima“ nije bilo po čudi, mačali su poteškoće s jedne i druge strane tako, da su bile prisiljavane seliti se. Otišavši one — Opšicij koji je imao svetu svrhu — postao je malo po malo pravi P Pita se, tko je tomu kriv? Tko je kriv, da danas jedan starac čami u tamicam? Kriva je obćina, ako nije neka izjavi, pa čemo suditi.

Rodoljub.

Za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru sazbrao je na Duhovo a veselom društvu kod Zabeja u Iki, gosp. Radolf Stručelj 11'00 K. Živili vriedni darovatelji!

Razglednice sa slikom pok. Eugena Kumičića izdao je u vlastitoj nakladi gosp. Stjepan Jakovljević u Zagrebu. Slika je vrlo dobro napjala, te preporučamo te razglednice svim prijateljem, znanec i štovateljem pok. Jasiņa.

Počast. Starina župnik-dekan Anton Rogać u Hrušići bje imenovan od sv. Oca komornikom svete Stolice. Monsignoru Rogać naše iskrene čestitke na zasluženoj časti.

Potres u Klanj. Pisu nam od tamo, da su na dan Duhova očutili u Klanji dosti jak potres smjerom od sjevero-istoka prema jugozapadu.

Sramota. Ni na starem našem „Poklonu“, gore pod samu Učku-goru naš materinji jezik ne more doć do zasluženoga poštovanja. Tuži nam se naimo prijatelj, da goštoničar okordnejeg „Schulzhausa“, ne samo što nije htio, da mu odgovara hrvatski, već se je na njega još i iskinul i razardil što on, naš prijatelj, ne će da s njim govori njemački. Ma divno! Pitamo mi, do kada ćemo još podnašat ovskove uvrede na našem domaćem tlu?

Iz Podgradske obćine pitaju nas nekoji, zašto se ne bavimo malo sa komedijami, koje tamo zbiva Franjo Marotti. Mi smo bili počeli proti njemu oštro pisati pak smo bili zamoljeni iz Trsta i Pazina, da u interesu narodne stvari obavistimo pisanje proti Marotti-u. Držeć se one: posluj je sveta stvar, poslušamo i mi. Gospoda u Trstu i Pazinu vide sada, kako ih je Marotti nasamario. On je pomoću svoje vjerne prijateljice, slavne junte, iztisnuo iz podgradskog obćinskog glavarstva i predsjednika upraviteljstva gosp. Ukovića i obćinskog tajnika Omahen. Sada imaju Marotti i Zadković kod predstojećih obćinskih izbora slobodne ruka. Tršćanski čifutid „Piccolo“ to veseljem konstatira i izražuje nadu, da će kod tih izbora biti izabrana nekakova talijanska strauka. Tko je kašu skuhal nek ju sreblje.

Kastavski i klanjski lov. U zadujem Vašem cienjenom broju čitao sam u pogledu akordnejeg zakupa kastavskog i klanjskog lova viest, koja bi mogla, da poremeti ovu liepu slogu, koja traje već preko desetak godina između pučanstva obćine Klanjske i dosadašnjih riečkih zakupnika gorespomenutog lova. Klanjci su uvijek radu dočekivali i primali riečke dosadašnje zakupnike lova, i to iz razloga, što ova gospoda nisu Madjari niti Talijani, kako ih se predložuje u Vašem listu, već naprotiv najbolji naši domaći rodoljubi, koji su uvijek bili u prvom redu kad se radilo o narodnoj stvari. Da potvrdim moju izjavu, ero im imena: Gg. Gorup, Bilc, Fremrov, kapetan Jenko, veleposjednici i poznati slovenski rodoljubi; Dr. Givovič, Bačić, Zagrebčan inžinir Mattias, Sinder, Riečani ali ne magjaroni niti Talijani već pravi Hrvati, kakovih imade žali-boće malo na Rieci; po tom veletrajci i posjednik Minak, nastanjen također na Rieci a rodom iz Voloskog; grof Olšbaur iz hrvatske naše sestree, ponome Kraljevice, i jeste druga nekoja gospoda, čija se imena ne sjedam ali za koje znamem, da su sve sami naši domaći ljudi, kojih se ne može tjerati, da idu na lov u Madjarsku niti u Italiju, jer se oni u Istri ne snuju smatirati za tudjince, pošto i u njih teče ista slavenska naša krv.

Opazka u uredništvu: Ovoliko nam piše ugledni prijatelj našega lista. Mi sa naše strane uvjeravamo našega prijatelja, da naša posljednja viest nije bila naperena protiv odlične gori napomenute gospode, već protiv onih, koji kroz njih dobivaju lov u Klanji, te kojih držanje nije doista u skladu sa našom narodnom mišli.

Povredjena neutralnost? Čim je nastala rusko-japanska vojaka sve su se evropske vlasti, a međ njimi i ova naša Austrija, izjavile, da će bit neutralne, to će reć, da neto bit ni za jednu ni za drugu stran. Međutim, kako je poznato, Englesci se ne drže puno te neutralnosti, a reć bi, da ni pali nas ni sve čisto.

Ovi dni pisal je naimo jedan japonski list, da se je neki Maroki iz Apriana va Austrije ponudil Japoncom, da će njim sa

ponoć Rana potra. Va. ten. žute se nalaze i adonans korespondencija. Najprvo je naš Maroki brzojavljivačno japaneškomu komandantu, generalu Kuroki ovo:

Generale Kuroki!
Fenšvaušven.

Mi offro al suo servizio. So manovrare nel modo sorprendente cannoni a retrocarica. Sistema vecchio.

Marochi.

Na to je dobio ovaj odgovor:
Artigliere Marochi!

Grazie mille. Il suo posto è occupato da valenti artiglieri da Patrasso.

Generale Kuroki.

Naš Maroki se je na to obrnuo na admiraja Toga s ovin brzojavom:

Admirajo Togo!

Mi offro a imbottigliare Porto Arturo. Marochi.

Togo mu je na to odgovoril:

Imbottigliatore Marochi!

Porto Arturo grande calibro.
Togo.

I tako je Marochi doma ostal. Nego već je i s tom povredjena neutralnošću Austrije. Ča će na to Goluchowski? Zna on za svu tu diplomatsku korespondenciju? Ako zna, je li pripravan, da poprimi slične korake, da se takove nepodobnosti ne bi više ponovile?

Sjeni neumrloga E. Kumičića.

Srce mi krvari u tužnome trenu,
Prekrio je crni veo moju radost,
Ubila me tuga, porazila žalost!
Ta Hrvatu kom' da ne orosi sjenu?

Crni došli glas iz Zagreba biela,
Da se opet kopa jedna raka nova,
Gdje će leći jedan od hrabrih sinova,
Što je branio narod za života ciela.

Branio je narod i njegova prava,
Borio se hrabro za zlatnu slobodu,
Domovini, što je ota sila, zloba.

Dok bude Hrvata klicat će mu: Slava!
Na vjeke će živjet hrvatskome rodu,
Vienc vječne slave vrh njegovog groba,
U Trstu, 14. svibnja 1904.

Ivo Grohovac (Dovičić).

Mjestne vijesti.

† Ivan Miran. Jučer u jutro umrl je nakon kratke bolesti gosp. Ivan Miran, posjednik v Opatije. Bilo mu je 67 let. Bil je dobar domorodac i vredan čovek. Razvijeniji obitelji naše saučestće a pokojniku neka bude lahka ova njegova hrvatska zemljica. Bog ga pomiluj!

Za naše zidare. V Opatije i na Voloskem se sada gradi kako još nikada od sada. Dela ima za zidare i druge pomagače kod zidanja koliko će se. Ovo dajemo na znanje našim zidarom i drugim našim ljudem, ki su pres dela, zač držimo, da bi ga sadn laglje mogli dobit. Ki želi, more se obratit na gg. ovamošnje graditelje, kao na gosp. Cezara Širolu v Opatije, na gosp. Frankovića u Voloskem itd.

Krbove nedjelje. Na drugi blagdan duhovski u večer, okolo jedno osam ur i pol začul se je na Križišćeh silan vapaj. Najprvo se čula vriska i pomaganja žene, ka je vapila: Sinko moj! ubili su mi ga! Za ujom se čul plak djece — a sve to onako u noći dosegnulo je upravo do srca. Svi se ljudi strkali van iz kuć, pitajuć da se je to dogodilo. Brzo se je doznala čula nesreća. Poznatega, inače dosta mirnoga čovjeka, postolara Antona Wolfa iz Kočevja, ki je sada nastanjen v Opatije, gdje je pošteno i vredno zasluštval svoj krub, zanesla je nesreća va neku ostariju na Križišćeh, i tamo je došlo

do besed mej njim i nekim drugim, keb je vino već dobavno bilo zelo. Kad je pak Wolf izišal iz ostarije i uputil se pram svojega stana napali su na njega s nožem i zadali mu tešku ranu pod levi bok. Čovek je učinil par koraki, pak se je stropoštal na zemlju. Tu je nastala ona strašna pomaganja tužne i prestrašene njegove šeni i deca. Na to se je skupil svet, priškolili neki i pomogli sa ranjenega doma prenest. Došal je i liečnik dr. Fabianičem i dr. Kurz, ki su odmah izrekli, da je rana teška, a pošto je u blizini srca, da bi mogla biti i smrtonosna. Na to je komisija prešla na izpitivanje nekega Ivana Čeha-Istrijana i nekega Udovičića, (oba kako čujemo veht talijanaši) nastoje je sudac dal nalog, da ih se zatvori. Ranjenomu je, kako čujemo, malo bolje. Obzirom na jednu šenu i onoliku decu mi želimo, da čim prije ozdravi.

Još ni sve zgubljeno. Va našoj monarhijo imeli smo do sada četiri velike oblasti, te su: Carsko i kraljevsko ministarstvo rata, c. i k. ministarstvo financija, c. i k. ministarstvo od grofa Goluchowkoga i c. i k. kapitanat na Voloskem blizu Lipovice. Ala nesreća je otela, da je ona šijunada pred nekoliko dana porušila i poropostala tabelu c. i k. kapetanata na Voloskem, i tako je jedna velevladstava u Austrije šla rakom zvižgati. Tješimo se, da su ostale one druge tri!...

Iz občinske sjednice u Voloskem. U četvrtak, dne 19. o. m. bila je sednica občinskoga zastupstva na Voloskem. Na istoj se je odlučilo učinit tarac od Jurizanke do Slocarice i pred crkvenimi škalami. Da ni treba gazit po blatu za ići u crkvu, učinit će se preko ceste od Mandičeve kuće do crkvenih stuba jedan prelaz od pločnika. Nadalje odlučilo se je poslati na c. k. vladu u Beč jedna molba, da se u novu pogodbu s Italijom ne uzme više za istarska i dalmatinska vina tako škodnu vinskiu klauzulu. Neko poduzete Stummer dobilo je od vlade koncesiju za gradnju električne željeznice iz Rieke i Matulja preko Voloskoga i Opatije do Lovrana. Občinsko zastupstvo bilo je upitano, da li bi ta željeznica mogla proći kroz Volosko po erarskoj cesti, a zastupstvo se izjavilo za to samo ako se cesta na nekojih mestih razširi. Sa svih strana čuju se tužbe, da nekoji blatni ljudi hitaju svake vrsti smrada na prostor na Puntici u Voloskem, izmedju morske obale i školjere. Da se to zaprieči, zaključilo je občinsko zastupstvo, da se ima ta prostor zatvoriti mrežom od žice i postaviti tamo jednoga stražara, koji će pazit, da se tamo ne hita blato. Koga se bude ulovilo hitajuć tamo blato, ta će bit oštro pedepsan. Vrhun tega bilo je na dnevnom ređnu mnogo utoka u gradjevnim poslovima i molba za odstup občinskog zemljišta u Voloskem.

Svega po malo.

Žena pap. Prvi ženski pap je u Englezkoj, a zove se Gertrud Petzold, rodoin iz Nemačke. Učila je va Berlinu, zatim va Škotoj na edimburškoj universi teologiju i filozofiju, te je na toj universi dobila diplomu jednoga „magister of arts“. Držala je za probu tri predike va unitarskoj crkvi va Leicester, i nakon toga bila je imenovana za predikačicu. Ženske su već doktori, advokati, činovnici, sada evo i popi, te neče mužkarcom preostat drugo, nego da počmu oni sami kuhat, šivat, peglat i obavljat druga kručna dela.

Zasluzbe sudbenih vještaka ili perita nisu valjda nigdere na sveta tako mastne kako va Englezkoj. Tako je na primer uprtao vice kotara Marylebone va Londonu, platilo jednom vještaku 52 tisuće kruna zato, što je on sudjelovao kod kolaudacije i izručenja jedne električne željeznice. Vještakom za vodovod, koji će biti predan gradu Londonu u mjesecu junju o. g. platilo se je za njihove pristojbe 260 tisuća kruna, advokatom pak 400 tisuća kruna.

Skupi zaprstnjaki. Siamski kralj Čulalongkor darivao je svojoj ženi jedan na-

prstnjak, koji je stajao 300 tisuća kruna. Leti je od zlata, imade oblik jednog na pola otvorenog lotosovog cvjeta, te je izvana posnet diamanti, rubini i drugim dragulji raznih boja, koji su poradani tako, da čine ima od kraljice. Nedavno je jedan američanski milijarder naručio u Parizu jedan prstnjak, koji je stajao 100 tisuća kruna. Perzijski šah Nasradin darivao je supruzi jednoga diplomata, od kojega bijaše pozvan va objed, jedan naprstnjak, koji je stajao 30 tisuća kruna. Diamanti i drago kamenje na istom bijaše poradano tako, da je naprstnjak izgledao kako jedan grozdčić.

Spomenik osvajačju Sibirije. U Novom-čerbasku, glavnom gradu donskih kozaka, bijaše dne 19. o. m. svačano otkriven spomenik Jermaka Timofejeviča, osvajačju Sibirije. Kozak Jermak je pod carem Ivanom Groznim godine 1591. sa malenom četom kozaka osvojio za rusoga cara Sibiriju, tu veliku i bogatu zemlju.

Pomanjkanje dela u Severnoj Americi. Usled pomanjkanja dela, zaključilo je željezničko društvo Pennsylvania odpuštiti 11 tisuća ljudi, kod istoga namještenih na sekciji istočno od Pittsburga. I na sekciji zapadno od Pittsburga bit će razmjerno snižen broj namještenika.

Iednogodišnji dobrovoljac tat. Na 20. o. mjeseca bio je u artiljerijskoj kasarni u Aradu (Magjarska) ulovljen jednogodišnji dobrovoljac 9. topničkog div. regimenta Bela L. baš u čas kad je iz kofera jednoga kolege kizao jedne kožne gaće. Bio je odmah zatvoren i izručen garnizijskom sudu. Bela L. je sin jednog visokog županijskog činovnika.

Strašna oluja u južnoj Stajarskoj. Na 18. o. m. bijesnla je oko Maribora strašna oluja, koja je uništila šume, polja, livade i vinegrade tako, da neće vlasnici istih kroz više godina imati nikakvog ploda. Bieda u pučanstvu je velika.

Kanonada z jajima. Ovih dana vozile su dve seljakinje iz Burgerfelda blizu Oldenburga u Njemačkoj jaja na placu. Radi male stvari posvadile su se po pute tako oštro, da je jedna od njih va drugu hitila jedno jaje. Druga njoj — se zna, ni ostala dužna, nego njoj je valje zasvirila jedno jaje u glavu. Ona prva je opet odgovorila z jajom i to je tako naprovo išlo dokle nisu pobacale jedna u drugu sva jaja, koja su na prodaju vodila. Obe su izgledale kako dve živuće „fritalje“.

Kako dugo će nam još sunce sijati? Englezki zvjezdaznanac Robert Hall proračunao je, da se opseg sunca danomice umanjuje za kakova 20 cm, što na godinu čini 8 kilometara. Od vremena Virgilova morao se je dakle polumjer sunca smanjiti za 80 kilometara, a poslije 8600 godina morao bi po tom računom opseg sunca postati za polovicu manji, nego što je danas, a to znači: da bi nam onda sunce za polovicu manje svjetla i topline dalo. Kakovih bi to posljedica imalo za sav život na zemlji, to si ne možemo pravo ni pomisliti. Da bi čovjek mogao tako vidjeti kao danas, morao bi imati znatno veće oči. Europa bi se sva ledom pokrila, a čovjek mogao bi stanovati samo oko ekvatora tako, da bi se broj ljudi veoma umanjio.

Tako po Hallovu računom! Na drugi naz zvjezdaznanac tješ, da se ne treba bojati, da će se sunce ohladiti, jer se i njegova toplina neprestance nadoknađuje. Po hipotezi Siemsenovoj nadoknađuje se sunčeva toplina time, da u sunce neprestance padaju velike množine izvjezdina, meteorita koji uzasnim svojim udarom stvaraju veliku množinu topline i svjetla. Dodje li vrijeme, da će i obliznja izvjezda Venera u sunce pasti, pak će opet biti dosta svjetla i topline. Po toj hipotezi došao bi jednoc i na zemlju ređ, da padne u sunce. Pa kad će se ona sunce približavati, bit će na njoj sve toplije, pak će sve živo na njoj izgorjeti.

Kako se vidi, ostavili su zvjezdaznanci ne riješeno pitanje, da li ćemo se smrznuti, da li speći. Svakako si ne ćemo radi toga mnogo briga praviti.

Istarske narodne poslovice.

(Sabrao: Josip A. Kraljić.)

IZ Dubašnice na otoku Krku.

Ni sve zlato ča se lašči, ni sve srebro ča zvanl.

Ča mrko' laje Bog ne našla.

Šimovo jaje spod orih laje
Dajte ga dalje da toti ne laje.')

Grbavo kolo vavik škriplje.')

Zlatna muha brnči, pak z nosom u blato pade.

Stara ponjava slabo kaža.

Lipo je lipomu bit,
Ma je još lipše rič obidit.')

Stobn ganan, doli padan.

Sve ča više bab sve to kilavije dito.

Neče muha nego na mladnoga') konja.

Ni mi drago cuce,') da si me hitil doli,
Ma mi je drago, da ti šegu') znan.

Za zlo ni tribi Boga molit.

Ki te ne bi znal, bi te drago prodal.

Nek'a, neka prit će uzal na češalj.

*) Paa. *) Kašu dječaku, koji se mjeđa u razgovore odradnih ljudi. *) Kašu lajavoj jesitini. *) Poslušati; od talijanskoga obredite, ubidire. *) Mladan, slab, mlahav. *) Konj. *) Mraz.

Gospodarske vijesti.

Bolesti voćaka.

U zednjih smo brojevih govorili o nekih bolestih loze i vidili, da njim je uzrokom neka mala, sitna glijivica (lukic), koja se nameće na mladice, na lišće i na jagode, pa njim siše sokove i zove se zato nametnica. Takove glijivice znadu napasti i naše voćke, te se nasjednu na mlade grančice, na lišće i na voće. Ovo onda požuti, ili zadobije mrlje (mace), ili pocrni, ili gnuje pa odpadne.

Kako se našlo lieka za bolesti trna, tako ga se našlo i za ove voćke. Dakako, jer su uzroci bolesti skoro isti, isti je i liek.

Da naši čitatelji, koji se gospodarstvom bave, uzognu te bolesti upoznati, navesti ćemo jih nekoliko i kazati njim uzroke i način, kojim se pojave i kojim se lieče.

1. Tu nam se nameće kao prva ona ista bolest, koja se kod loze zove: pepel ili lung. Uzrokom joj je glijivica slična glijivici, koja znamo da se kod loze zove Oidium Tuckeri.

Ona se veoma brzo širi i može u malo dana rovariti čitav voćnjak. Najviše se pojavljuje na voćkah, koje su sadjene uz zid, tako da imaju malo propuha, a mnogo topline. Napada jabuke, kruške, trešnje, šljive i breskve. List ili mladica, gdje se ona nasjedne, čini se kao da je na gornjoj strani posipana pepelom, koji se i praši, ako se granu otruse. Znude se pojaviti također na cvietu i na plodu. Usljed toga sve zaostane u svojem razvitku, a plod ostane malec, zelen i nerazvijen.

Proti toj bolesti imamo se boriti sumporanjem, kako i proti pepelu na lozi. Ako vidimo, da su mladice u zimi kao bijelim prahom posipane, određimo je i spalimo, to ćemo tim mnogo glijivica uništiti. Čim se počme voćka listati, sumporimo je prvi put, a drugi put onda ima cvatnje. Ako treba, opetajmo to i treći put.

2. Kvrčenje lišća. Ova se bolest najviše opaža na breskvah, ali napada također i trešnje i kruške. Na listu, koji je napadnat, vide se na gornjoj strani kao mjehurici ili bradavice i to nekada po celom listu, nekada samo na polovici a nekada samo medju njegovimi rebarcima. Ispod mjehurica načini se šupljina kako zdjelica, koja je više puta

posipana bielim praškom kako mlika. Na takovom lištu gubi se zelenilo, što zastaje u razvitku i otpadne. Kako smo u jednom od prvih brojeva rekli, lišće je na stablu što u čovjeku pluća. Kako ne može čovjek bez pluća, tako ne može ni voćka bez lišća biti. Zato ona teško očuti njegovo otpadanje usljed skvrčenja.

Ovu bolest prouzročuje također vrat glijivica. One prezimljuju na mladica, a kad postane malo toplije razšire se na lišće. Vлага pomaže mnogo njihovom širenju.

Pojavljuje se na kruškah i na trešnjah, ali najviše na breskvah, i to na kasnijih više nego na ranijih.

Da je očuvamo od te boleti, moramo prije svega odstraniti i spaliti bolesne mladice i napadnuto lišće, pak onda ujedno poskropiti voćke sa raztopinom od 2 kg. modre galice i 3 kg. ne gašenoga vapna na 100 litara vode. Tu ćemo raztopinu prirediti baš onako, kako priredjujemo onu proti peronospori na lozi. Skropilnice možemo rabiti iste kao i kod loze, samo da, ako su stabla visoka, trebati će da nastavimo dugu cjev.

Prvi ćemo put skropiti u mjesecu marcu prije cvatnje, drugi put poslije cvatnje, a treći put, kad je list već posve razvijen.

Mjesto skropjenja sa raztopinom modre galice može se i sumporati, ali je skropjenje uspješnije.

Neki preporučuju, da se, čim počnu voćke listati, skropi raztopinom od 2% modre galice svaka tri dana. kroz 15 dana.

Svakako koristi, da se u jeseni pobere i spali sve opalo lišće i vrške grana napadnute voćke.

Zadnje vijesti.

Rusko-japanska vojska.

Vladivostok. Ovamo je stigao admiral Skridlov. Njegova će zadaća biti, da organizira vladivostočku flotu, pak da s novom flotiljom torpediniera, ke će mu biti dođeljene, navaljuje na japonsku obalu. Tim će oslabiti japonsku flotu u Zutom moru.

Port-Artur. Ta je luka, kako je poznato, odeljena od Rusa i prepustena samoj sebi. Japanci su ju okkolili s kraja i s mora, no zauzet ju ipak nemogu. Japanci bi u blizini Port-Artura izkrcali još i više vojske, ali ih je strah približiti se kraju, zač su Rusi postavili oko svu silu podmorskih mina. Osim toga generali Stössel i Toek provaljuju neprestano iz Port-Artura i navaljuju na Japance. Već je prigodom takovih manjih bojeva palo nekoliko stotina Japponaca.

Sada pak, dok ovo pišemo, čitamo brzojav iz Čifu, gdje se veli, da je japanska flota bombardirala Port-Artur.

Mukden. General Kuropatkin skuplja svoje čete. Već je skupio toliko vojske, da čeka samo na priliku, da navalja na Japance.

Pariz. Kako smo već javili, sv. otac papa Pio X. izdao je notu, s kojom je protestiral proti pohodu predsjednika francuske republike Loubet-a u Rimu. Taj pohod, da je uvreda za papu. Rim da su njemu otekl kraljevi talijanski iz knež Savojske, a sada dolazi vladar katoličke Francuske u posjetu tim „otimačem“. Na tu notu skočili su Francezi kako biesni, izjavivši, da se papa ne smije pačati u njihova poslove.

Od toga se je porodilo konflikt između pape i francuske vlade, tako da je francuski poslanik kod Vatikana g. Nizart opozvan, čime su odnosi između Vatikana i francuskom vladom pretrgnuti.

1832/1904.

Oglas.

Kod podpisane občine imade se popuniti jedno mjesto redara za poreznu občinu Volosko.

Plaća mjesečnih K. 80 posticipando plativih i paušal za uniformu K. 140 na godinu. Odkaz službe sa jedne i druge strane mjesec dana.

Molitelji valja, da podnesu svoje molbe vlastoručne pisane na podpisano do 31. maja 1904. sa dokazom, da su navršili 24 godinu života, da znadu hrvatski govoriti i pisati, da razumiju njemački po mogućnosti i talijanski.

Glavarstvo občine
Volosko, 18. maja 1904.

Oglas.

Šest hektolitara dobrogai belogai domačegai vina imade na prodaju kod gospodina Josipa Pošćić-Cirubić u Zadki (Veprinao) br. 54.

„Narodni list“ prodaje se kod:

Ivana Tomašić i Felice Turina u Opatiji; Andra Blečić i Marija pl. Märthal u Voloskom; Josipa Rubinić u Mošćenicah; Vinka Mavričić u Dragi; Frana Bassan u Lovranu; Antonije Priskić u Iki; Vjekoslava Kinkela u Rukavcu; Dinka Spinčić u Mihotičih; Frana Ferranda u Matuljih; Ivana Vlah-Vičić u Trinajstičih; Ljudevita Jelusić u Kastvu; Antona Šaršon-Ivančić Sv. Matej; Vladimir Flamin Kržišćo (Opatija); Franjo Brajan u Srdoči Sv. Križ; Ante Bertoša u Pazinu.

Pojedini broj stoji 6 filira.

4 para cipela

samo za 5 lirama

prodaje se radi nabave velike množine cipela iz jednoga konkursa, samo kratko vrijeme za tu nisku cijenu i to: 1 par muških cipela, 1 par ženskih cipela za zavezati (Schnürschuhe) iz tamno-znate kože, sa jakim okovanima podplati, nadaje 1 par muških, 1 par ženskih modernih cipela, sva 4 para veoma elegantno po najnovijem kroju, samo za K. 5. Kod naručbe dosta je navesti duljinu.

Razašilje se pouzdem: Exportna trgovina cipela

P. Lust, Krakov 8.

Što ne odgovara može se promieniti ili natrag poslati te se novac vraća, radi toga nema nikakove pogibelji.

Koji od naših trgovaca želi prouzeti u svojoj trgovini razprodaju „Narodnoga lista“ uz primjereni dobitak, neka se oglasi našem uredništvu.

Sjećajte se istarske družbe sv. Cirila i Metoda!

Svoj k svomu!

Gosp. Franjo Korić-Jurović,

Veprinčan.

otvorio je na Rieci u Via Remai br. 6 (blizu velike dogane) krčmu

„International“.

Toči izvrstna naravska, dalmatinska, istarska i domaća vina. — Vrlo dobra kuhinja i točna poslužba.

Umjerene cijene.

Posujilnica u Voloskom

registrana zadruga na ograničeno jamčenje.

Prima novac na štednju od svakoga, te plaća od istoga 4 1/2% kamata, čisto bez ikakvog odbitka. Rentni porez na uložke plaća posujilnica sama.

Vrača na štednju uložene iznose bez odgovjedi, pridržaje si ipak u osobitih slučajevih, pravo odkaza u smislu § 8 društvenoga statuta.

Zajmovo (posuđe) daje samo zadržarom, i to na hipoteku ili na mjernice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati: svaki dan izim nedjelje i blagdana od 9—12 sati pp. i od 3—6 sati poslie podne; u nedjelju i blagdane od 9—12 pp.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se za sada u odvjetničkoj pisarni Dra. Janežića u Voloskom.

Pobliže informacije dobivaju se u pisarni Dra. K. Janežića, Dr. I. Pošćića, Dra. A. Stangera i Dra. M. Trinajstića u Voloskom.

Novčani promet u god. 1903 iznasiao je K. 2777.869-20 — Uloženo je bilo u posujilnici god. 1903 K. 862.578-14.

Ravnateljstvo.

Pijte!

Kapli Spasitelja, koje se mogu zbog svoje djelatnosti nazvati čudotvornima, kod svih bolesnih želudca, pospešuju probavu, podavaju tek (apetit) za jesti; proti hemoroidam, matruvu, žgaravici, oteku slezene i jetara itd. itd. — a djeluju upravo čudotvorno i kod već zastarjelih bolesnih.

Nebi smjelic manjkati u nijednoj kući ove glasovite i čudotvorne kapljice. i bočica samo 60 fil. (30 novč.) a na svakih šest bočica dobije se jedna badava.

Naputak na uporabu ovih kapljica prileži svakoj bočici — a naputke i cijjenik za sve bolesti, bilo kod ljudi ili blaga (za kravę, konja, volova, svinje itd.) šaljem na zahtjev franko i badava.

Naručbe odpremaju se i za poštom (i to najmanje 6 bočica Kapli Spasitelja) a ostalo prema želji, te treba jedino naručiti kod vlastitika najbolje i najveće ljekarne, a to je Ljekarna „al Redentore“ (k Spasitelju) na Rieci — stoga naručite samo pod ovom adresom:

Hinko Babić,

Ljekarna k Spasitelju (al Redentore).

Rijeka, blizu velike crkve.

Hotel „Liburnia“

VOLOSKO.

Sastoji od 24 elegantno uređenih soba sa električnom rasvjetom, ku-palištem u kući. Slobodan izgled na more.

Restauracija - kavana

providjena je uvijek svježim jelom i pićem. Toči se originalno pitzensko pivo, domaća, hrvatska, istarska i dalmatinska vina.

Poslužba bezprikorna

Cijene vrlo umjerene.